

ÖZEL SAYI

DIRİM

AYLIK TIP GAZETESİ

KURUCUMUZ VE DEĞERLİ BÜYÜĞÜMÜZ
Dr. FERİDUN FRİK'İ KAYBETTİK

Dr. FERİDUN FRİK
25.10.1899 - 22.11.1989

DIRİM

KURUCUSU : DR. FERİDUN FRİK

Sahibi : Dr. F. Frik İlaç San. ve Tic. Ltd. Şti. Adına :

Güner Frik — Erol Frik

Yazı İşleri Müdürü : Selâhattin Badur

Kuruluş 1926

İdare Yeri

İstanbul 4 Levent Akşam Sok. 25/3 TEL : 170 04 13 - 14 - 15

İÇİNDEKİLER

Sayfa

Ecz. Selahattin Badur : Doktor Feridun Frik Anısına	2
Dr. Feridun Frik : Biyografim	4
Dr. Feridun Frik : Dirim XXX. cu Yılında	6
Dr. Feridun Frik : Dirim Tarihçesi (50 nci Yılında)	8
Dr. Feridun Frik : Mütareke Yıllarında Tıbbiye (1918 - 1923)	10
Dr. Feridun Frik : Cumhuriyet Devrinin İlk Hekimleri	17
Prof. Dr. Ekrem Kadri Unat : Dr. Feridun Frik'in Hayatı ve Eserleri	24
Prof. Dr. Rıdvan Ege : Dirim Aylık Tıp Gazetesi	27
Prof. Dr. Dr. Arslan Terzioğlu : Dr. Feridun Frik ve Türk Tıp Tarihine Hizmetleri	29
Prof. Dr. H. Hüsrev Hatemi : Dr. Feridun Frik'i Anmak	41
Dr. Faruk Bayülkem : Dr. Feridun Frik	43
Ecz. Nejat Karar : Büyük İnsan Dr. Feridun Frik	44
Matbaacı Selahattin Yörük : Muhterem Büyüğüme Son Vazife	46
Gelen Taziyet Mesajları	47

**KURUCUMUZ
DEĞERLİ BÜYÜĞÜMÜZ
SAYIN DOKTOR FERİDUN FRİK
ANISINA**

Ecz. Selahattin BADUR

Dirim Aylık Tıp Gazetesi - Dr. F. Frik İlaç Sanayii ve Ticareti Limited Şirketi kurucusu Sayın Doktor Feridun Frik 22 Kasım 1989 Çarşamba günü vefat etmiştir.

Tıp camiasında ve ilaç sanayiinde büyük saygınlığı olan Dr. Feridun Frik; iş hayatında ciddiyeti - çalışkanlığı ile tanınan, inandığı prensipleri titizlikle uygulayan mükemmel bir insandı. Kendisini yakından tanıyanlar tarafından çok sevilir ve sayılırdı.

Mesleği ile gurur duyar ve Doktorluk yapamadığı için sık sık üzüntüsünü dile getirirdi. «... imkânım olsaydı örnek Hastane kurar ve örnek bir Doktorluk yapmak isterdim...»

Özel yaşamında titiz, ölçülü ve sevecen bir kişi idi. Güzel giyinirdi, güzel severdi, sert görünümünü yanında sevgi dolu, insanlık dolu bir yüreğe sahipti.

Birlikte çalıştığı arkadaşlarının yetişmesine özen gösterir ve gösterilmesini isterdi.

Sosyal faaliyetleri ve hareketli yaşamı son aylara kadar devam etti.

Meslektaşlarını, sınıf arkadaşlarını bir araya toplamak, onları ziyaret etmek ve onlarla sohbet etmekten ayrı bir zevk alırdı.

Dr. Feridun Frik aldığı görevi en iyi şekilde yapmak isterdi :

1977-1984 yılları arasında Türk Tıp Tarihi Kurumu Başkanlığında bulunmuştu. Bu görevi sırasında yaptığı toplantılar, seminerler, konferanslarla kurumun sesini duyurmuş ve saygınlığını artırmıştır.

Dirim Aylık Tıp Gazetesi büyük aşkı idi ve Dirimin Dr. Feridun Frik'in yaşamında özel bir yeri vardı. Mesaisinin büyük kısmını; gelen yazıların tasnifi, düzeltilmesi, terimlerin öztürkçeye çevrilmesi ile geçirir ve bundan mutluluk duyardı.

«Dirim; çalışan, yazan, ama yayın imkânı bulamayan hekimlere sütunlarını açan bir gazetedir» derdi.

Dirim'e gönderilen yazıları özenle kronolojik sıraya koyar ve bu sıraya titizlikle uyardı.

Dr. Feridun Frik, mesleği ve Dirim Tıp Gazetesi ile daima iftihar etti.

Dirim Tıp Gazetesinde; ilmî yazılar, tıpta yenilikler yanında, olan bitenler bölümünde Tıp haberlerini; toplantıları - kongreleri, yeni yayınları duyurur ve ölen tıp mensuplarını üzülererek kaydeder ve rahmetle anardı.

Bugün çok hürmet ettiğim değerli büyüğüm Doktor Feridun Frik'in vefatını bu sütunlara yazmak görevi de bana düştü.

Hazırladığımız özel sayıda; muhtelif tarihlerde yazdığı; Dirim tarihçesine - kendi biyografisine - Dirimde çıkan muhtelif yazılarına - çeşitli faaliyetlerini belgeleyen resimlerine - dostlarının, vefatından sonra yazdıkları yazılara yer verdik.

Dr. Feridun Frik ismini ve eserlerini (Dr. F. Frik İlâç San. ve Tic. Ltd. Şirketi ve Dirim) prensipleri doğrultusunda yaşatmaya kararlıyız.

Sayın Dr. Feridun Frik'i Rahmetle, Saygıyla Anıyoruz ve Anacağız.

Türk Tıp Tarihi Kurumu Başkanı Dr. Feridun Frik, tarafından Haydarpaşa Tıp Fakültesi kapısına plaket asılması

BİOGRAFİM

Dr. Feridun FRİK

25 Ekim 1899 da Üsküdar'da doğdum. Babam, Tekait (Emekli) sandığı adı ile ve Nezaret (Bakanlık) halinde idare edilen kuruluştan memurluktan başlayarak Cumhuriyet devrinde Muhassessatı Zâtiye adı ile Umum Müdürlük haline getirilen bu kuruluşa umum müdür olmuş Ahmet Neşet beydir. Baba tarafından 3. Sultan Ahmet devrinde Reisül Küttap (Dışişleri Bakanı) Mehmet efendi büyük dedemdir.

Kastamonulu olan alay müftüsü Lütfi ve onun da babası Fatih müderrislerinden Mehmet Efendi ana tarafından dedelerimdir.

İlk öğrenimi Üsküdar Ravzaî Terakki ve Çağaloğlunda Darüledep Özel okullarında, Lise öğrenimini İstanbul Erkek lisesi ile Almanya'da Lübeck şehrindeki Real Gimnazyumunda yaptım.

1918 yılında Askeri Tıbbiyeye girdim ve 1923 yılında diploma aldım. Bir yıl Gülhane stajından sonra 4. kor (Eskişehir) emrine verildim ve Adapazarında 3 aylık alay stajı yaparak İzmit Asker Hastanesine atandım. 1927 yılında yayımlanan ve yabancılarla evli olanların Ordu ve Dış İşleri Bakanlığında görev almaması kanunu çıkınca yüzbaşılıkla emekli oldum.

Kısa bir süre eski Mısır Hidivi Abbas Hilmi paşanın Dalaman çiftlik müdürlüğünde (1927) bulundum. İstanbul Sahil Sıhhiye merkezinde (1928) deratisasyon müdür muavini olarak da çalıştıktan sonra bir yabancı ilaç firması (Bayer) ilmi şubesinde (1929) görev aldım.

İkinci Dünya Savaşında yeniden askeri göreve çağrılarak iki yıl (1941 - 1942) İstanbul Konak komutanlığı hekimliği yaptım.

1944 yılında yabancı firma yöneticileri Almanya'ya döndüler. 1946 yılında bu fabrikanın ticarî temsilciliğini kendi kurduğum firmaya devrirdim. 1963 yılında bu fabrika ile ilişkimi keserek başka yabancı ilaç firmalarının ilaçlarını lisans ile yurd içinde imâl ettirmekteyim.

1918 yılında kısa bir süre Sıha adında edebî bir dergi yayınladım.

(*) DİRİM 1925 - 1975 12 yıl Biyografisi'nden alınmıştır (1976).

1945 - 50 arası Eminönü Halkevinde spor kolunu idare ettim ve bu arada İstanbul Hava Kurumu idare heyetine delege olarak katıldım.

1951 yılında kurucularından olduğum Tıbbî müstahzar ithalatçıları cemiyeti idare heyetinde 5 yıl üye ve başkan olarak bulundum.

1955 te Pariste toplanan Comité Interallié des Officiers de Médecins de Réserve'e Türk delegesi olarak katıldım.

Türk Tıp Tarihi kurumu ve internasional Tıp Tarihi kurumu üyesiyim. Bir çok dergilerde paramedikal yazılardan başka almanca dergilerde çıkan 5 yazım, ve yine 150 kadar tıbbî yazım yayımlanmıştır. Almanca'dan çevirdiğim (Teşhis ve Tedavi için Vademekum) kitabı ile, (Cumhuriyetin 10, 25 ve 40. yıl sağlık hareketleri) adında 3 kitabım, ve (Dr. Şükrü Kâmil Talimcioğlu biografisi) broşürüm basılmıştır. Ayrıca editörü olduğum Dirim dergisi kısa yazılar sütununda yabancı Tıp dergilerinden topladığım çevriler vardır. Almanca ve fransızca bilirim.

— o o o —

Dr. Feridun Frik'in Türk Tıp Tarihi Kurumu Başkanı olarak 1898 - 1941 yıllarında Gülhane Askeri Tıp Tattbikat Mektep ve Seririyatı'nın Sultanahmetteki binasına plaket asılması (15.3.1982)

DİRİM XXX. cu YILINDA

Dr. Feridun FRİK

30 yıl evvel, 1925'de «Tedavi Notları» adı ile ve aylık tıp gazetesi halinde yayın hayatına girmiş olan gazetemiz, 1933 Türk dili reformunda «Dirim» adını almıştı.

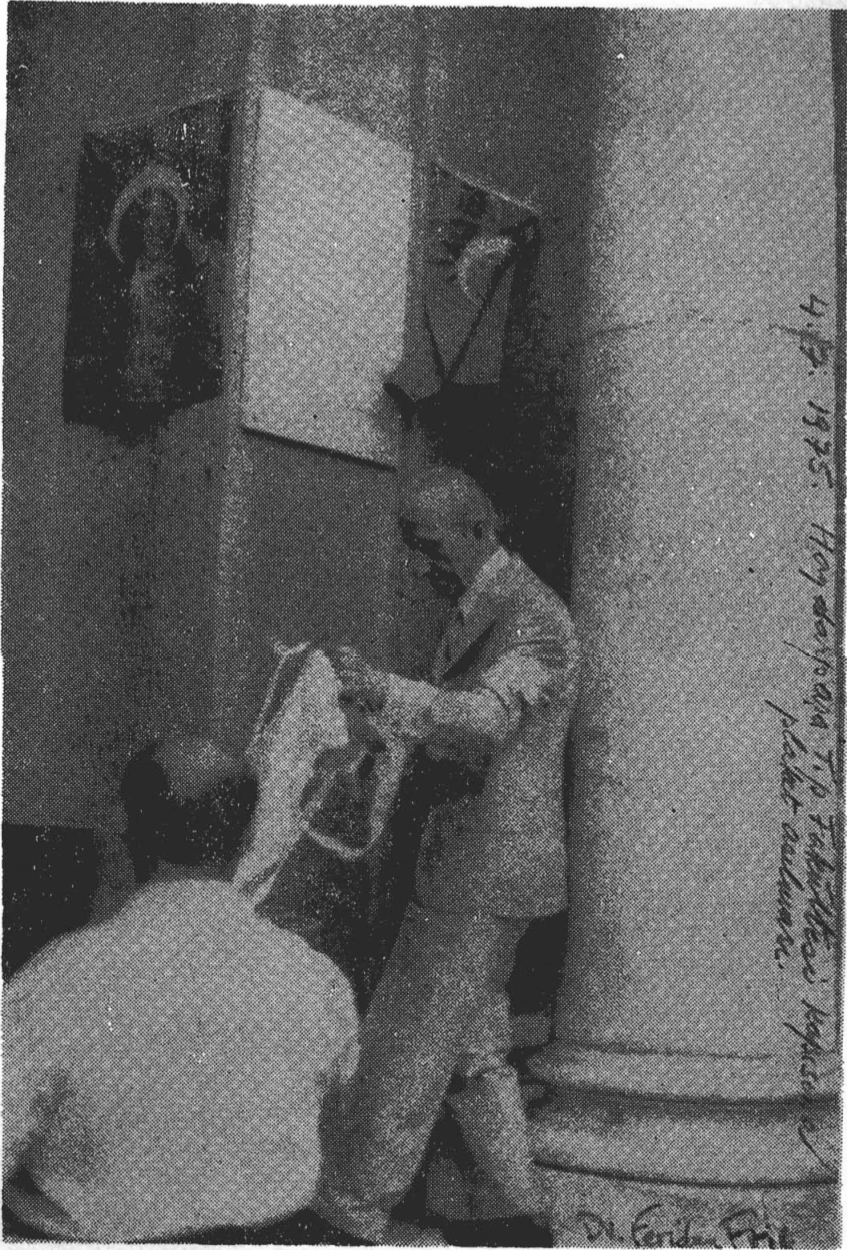
Bugün Türkiye'de yayınlanmakta olan Tıp Dergilerinin en kıdemlisi şerefine malik bulunan «Dirim», harp yılları ile bunu takip eden yıllarda kâğıt bunalımından dolayı bazı aylar muntazam çıkarılamamış olmakla beraber, Tıp Dengileri içinde en fazla basılanıdır.

İlk zamanlar bir fabrika mecmuası vasfında neşredilmiş, fakat sonraları bu karakterinden sıyrılmağa ve bilhassa değerli tıp yazarlarımızın kalemlerine dayanarak, kendi çapındaki hizmetleriyle faydalı olmaya çalışmıştır.

Bu 30 yılın ilk 2-3 yılı hariç tutulursa, geri kalan kısmında emeği geçmiş olmak bahtiyarlığına ermenin zevki içinde, devamlı ilgi ve sevgilerine mazhar olduğum arkadaş ve meslekdaşlarımdan şimdi ebediyete intikal etmiş bulunanları rahmetle anar, sağ olanlara afiyet dilekleriyle şükranlarımı sunarım.

Türk Tıp Tarihi Kurumu 40. yıl töreni Dr. Feridun Frik açış konuşmasını yapıyor

4.7.1975 Haydarpaşa Tıp Fakültesi Kapısına Plaket Asılması

(DİRİM TARİHÇESİ (50 nci Yılında)

Dr. Feridun FRIK

Dirim, 1925 yılı Eylül ayında (Tedâvi Notları) adı ile yayınlanmağa başlanmıştır.

500 sayı olarak Galatada Feniks basımevinde basılmış (1-8. Tom), sonraki yıllarda Ankara Caddesinde Türkiye (9-19) Tom), Yeni (20. Tom), yine Galatada Güler (21-22. Tom), Cağaloğlundaki Kader (23-25. Tom), Galatada Kâğıtçılık (26-39. Tom), Cağaloğlundaki Yörük (40-50. Tom) basımevlerinde basılmıştır. Bu arada baskı sayıları da çeşitli devrelerde arttırılarak son 15 yılda 12.000 e kadar çıkarılmıştır.

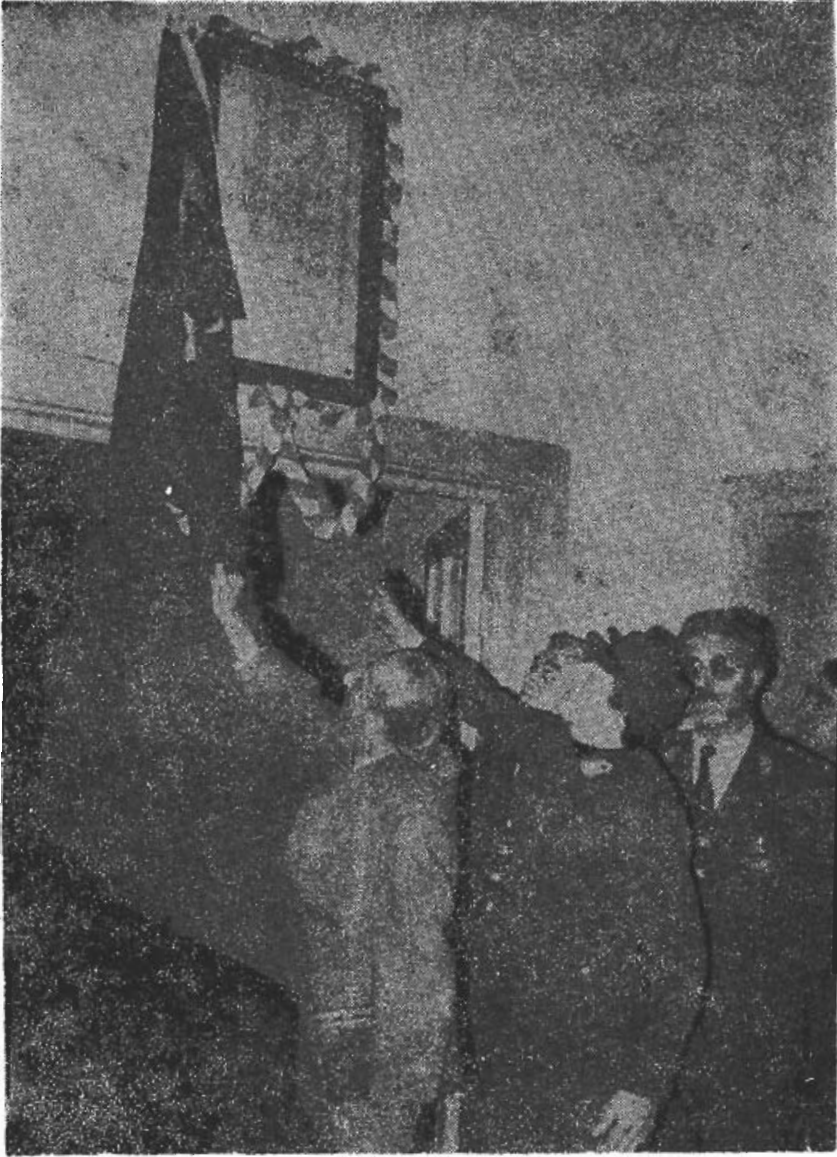
İdare yerleri önce Sultanhamamında 2. Vakıf hanında iken, sonra-ları Tepebaşında Kırzade apartmanı, Sirkeci'de Sirkeci Palas ve Mithat Paşa hanları ve son 20 yıldanberi de evimin bulunduğu Dolmabahçedeki Sümbül konaktadır.

1926 yılında yeni harflerle yayınlanmağa geçilmiş ve 1933 yılında adı da yeni terimlere uyulmak üzere Dirim'e çevrilmiştir.

50 yıllık yayın süresi içinde özellikle yerli yazıların değerlendirilme-sine önem verilmiş, ve kişisel tartışmalara olanak vermemek suretile deontoloji kurallarına titizlikle bağlı kalmıştır.

Tıp tarihimiz için kronolojik olaylar bakımından baş vurulacak tek tıp dergisi olan Dirim, 50 ci yayın yılı olan 1975 yılında en eski Aylık Tıp Dergisi olmak mutluluğuna ermiştir.

50 yılın bibliografisini meslek dallarına göre kapsayan bu broşürün kendi çapında bir boşluk dolduracağını umarım.

Eski : Askeri Tıbbiye Mektebi
(Şimdi : İstanbul Levazım Amirliği) Dr. Feridun Frik plaket takılma töreninde
(15.3.1982)

MÜTAREKE YILLARINDA TIBBİYE (1918 - 1923)

(İstanbul Tıp Fakültesi Tıp Tarihi Kürsüsü Seminer Konuşmaları)

Dr. Feridun FRİK

Bu yazı, Osmanlı Devletinin çöküşü, Cumhuriyet Türkiye'sinin doğuşu ve benim Tıp öğrenciliğimi kapsayan bir devrenin öyküsüdür.

1918

Birinci Dünya Savaşının (1914-1918) son yılı olan 1918 Haziranında Askeri Tıp Okuluna kaydoldum. 1900 doğumluların silâh altında bulunmalarından dolayı üç haftalık bir süre için 12 kişilik bir grup halinde önce Göztepe, sonra Pendik'teki askeri birliklerde staja gönderildik. Tıbbiye'ye döndüğümüz zaman 118 kişilik bir arkadaş grubu ile karşılaştık. Gece gündüz bir arada bulunmak, pek çabuk birbirimizle tanışıp kaynaşmayı sağlamıştı. Haydarpaşa'daki güzel yapının, Selimiye yönünde ve binanın 2/3 ünü oluşturan kısmında derslere devam ediyor. Haydarpaşa yönündeki 1/3 lük bölümde ise Askeri Tıbbiye öğrencisi olarak yiyip içiyor, yatıp kalkıyorduk. Kısa bir süre sonra Azerbeycandan gelen 5 öğrenci de aramıza katılıyor ve yabancı ellerdeki soydaşlarımızın sevgisini getiriyordu.

Bu sıralarda savaş meydanlarından gelen haberler üzüntülü idi, niçin ki savaş ortaklarımızdan (Almanya, Avusturya - Macaristan, Bulgaristan), Bulgarlar ansızın silâhları bıraktılar (26 Eylül). Bu suretle (Dörtlü İttifak) denilen cephenin bir halkası koptu, biz de ortaklarımızdan ayrı düştük. Ve Türkiye bu yalnızlığın itildiği çaresizlik sonucu (Dörtlü İtilâf) olan (İngiliz, Fransız, İtalyan, Rus) grup ile Limni adasının Mondros limanında mütareke imzalamak zorunda kaldı (30 Ekim).

3 Kasım'da son kabinede görevli olan Bakanlar ile İttihad ve Terakki partisinin önemli üyeleri ve bu arada Tıp Fakültesi Adli Tıp (Tıbbi Kanuni) hocası Dr. Bahaettin Şakir (*) ile Dr. Nazım (**) yurdu terkettiler.

(*) Berlin'de ermeniler tarafından 1922 de öldürüldü.

(**) İzmirde Atatürk'ü öldürmek için hazırlanan harekete katılanlar arasında yargılanarak idam edildi (26.8.1926). Dr. Tevfik Rüştü Aras'ın bacağı idi. Yıllar sonra (1972) Dr. Aras'tan dinlemiştim: Dr. Aras bir müzakere dönüşü, İstanbul'da dinlenmekte olan Atatürk'ü Perapalası'na ziyarete gider, odasının

